

Consumir-lo com cal

La brega sobre la legalització ja s'ha guanyat. Falta aclarir, però, alguns detalls complicats.

© *The Economist*

És com una al·lucinació induïda per haixix: una filera i una altra d'exuberants plantes en flor, a cura de tècnics uniformats de blanc a qui les autoritats només destorben a l'hora de pagar els seus impostos. No fa gaire temps el cànnabis creixia en la clandestinitat, els càrtels criminals en feien negoci, i els consumidors que en fumaven tenien perill de presó. Ara, països d'arreu del món n'han autoritzat el consum amb finalitats mèdiques, i alguns encara han anat més lluny. Fins ara quatre estats dels EUA n'han legalitzat l'ús recreatiu; el petit Uruguai aviat anirà de bracet amb el gran membre dels G-7, Canadà, quan aquest ingressi en el club de l'herba legalitzada. Pel seu compte, són molts els Parlaments que de Mèxic a Sud-àfrica ja debaten reformes respecte a la qüestió.

Aquells que han sostingut que la legalització és millor que la prohibició s'alegraran de l'inici de la fi de la inútil guerra contra la maria. El cànnabis representa quasi la meitat dels 300 miliards de dòlars del mercat il·legal de narcòtics, i és la droga de la majoria dels 250 milions de consumidors de drogues il·legals del món. El fet de legalitzar-lo priva al crim organitzat de la seva font d'ingressos més important, mentre que protegeix i converteix en honrats ciutadans els seus consumidors.

Això no obstant, la revocació de la prohibició assenyala l'inici de complexes argumentacions sobre com regular el

cànnabis. Allò que semblen minúcies per a buròcrates –com gravar-lo, quines varietats s'haurien de permetre, qui hauria de vendre'n i a qui– són qüestions que obliguen els responsables polítics a decidir quins objectius contraposats de la legalització són els que més valoren. Pioners com ara Canadà estan elaborant lleis que la resta del món després copiarà; un cop establertes, serà difícil que ningú les desarregli. Encertar-la amb aquestes decisions determinarà en última instància si la legalització ha reeixit o ha fracassat.

Fumar-se la lluna i el cove

Els defensors de la legalització són una curiosa barreja de radicals, que volen potenciar al màxim la llibertat personal i comercial, i conservadors, que han copiat que la prohibició és menys efectiva que una pragmàtica legalització i regulació. Els *hippies* i els radicals van crear una poderosa aliança per la legalització. Però que, també, si se'ls preguntava que diguessin exactament de quina manera hauria de funcionar el comerç del cànnabis –quin tipus impositiu fixar o bé si s'haurien de posar límits al consum, per exemple– podrien fàcilment sentir-se incòmodes.

Els més radicals pot ser que preguntessin per què el cànnabis –sense dosi letal coneguda– hauria de ser en absolut regulat en el cas d'adults que poden prendre decisions lliures i fundades. Hi ha dues raons que preocupen. Primera, sembla que el cànnabis provoca dependència en una minoria d'usuaris, cosa que voldria dir que la decisió d'encendre

un porro o no, no seria lliure. Segona, la il·legalitat del cànnabis comporta que la investigació sobre els seus efectes a llarg termini sigui poc clara, i doncs fins la decisió més fundada es basa en una informació incompleta. Quan les decisions no són sempre lliures ni completament fundades, l'Estat està justificat que eviti consumidors, així com ho fa amb l'alcohol i el tabac.

És per això que els més radicals han de cedir terreny. Els Estats poden gravar els consumidors a fi de dissuadir-los de consumir-ne –bé que no de tal manera que els consumidors es vegin obligats a recórrer abans a un mercat negre lliure d'impostos. El nivell impositiu *just* dependrà de les circumstàncies de cada país. A Hispanoamèrica, on el consum és poc comú i el mercat negre és potent i criminal, els Governos haurien de mantenir-ne baix el preu. Al món ric, on el problema del consum és més generalitzat i els traficants són una llauna més que una amenaça per a la seguretat nacional, els

preus podrien ser més alts. Com a model tenim el dels Estats Units després de la llei seca: els impostos sobre l'alcohol en un principi van ser baixos, a fi de desfer-se dels contrabandistes; més tard, un cop desactivada la màfia, es van disparar.

Consideracions d'aquest ordre són pertinents a l'hora de determinar a quins productes donar llum verd, ja que cànnabis ja no vol dir només porros. Emprendors legals han ideat productes i begudes amb la marihuana com a ingredient, i arriben a clients que potser haurien esquivat fumar-ne. N'hi ha "concentrats" a disposició de qui en vulgui inhalar o engolir. Tant els productes comestibles com altres coses més fortes ajuden a fer fora del negoci els venedors il·legals, però també animen molta més gent a prendre la droga, i en formes encara més fortes. D'entrada, s'hauria de començar legalitzant allò que ja està disponible en el mercat negre. Això comportaria limitar-ne o gravar-ne la potència, en la mesura que les begudes espirituoses su-

porten uns impostos més feixucs i estan menys a l'abast que la cervesa. De nou, la combinació serà diferent. Europa potser serà capaç de prohibir-ne els concentrats, però als EUA ja els han agafat gust. Si el producte s'il·legalitzava allà, la màfia hi intervedria encantada.

En un sentit, però, els Governos haurien de ser decididament severos. Encara que la publicitat és absent en gran manera en el món de l'hampa, en el món legal ben bé podria estimular una demanda d'unes dimensions fins ara desconegudes. Caldria prohibir-la. Així mateix, les presentacions atractives i els productes llaminers, com ara caramels de cànnabis, i que enllepollissin els menors, haurien de ser prohibits, així com moltíssims països han declarat il·legals els cigarrets de sabors i els dolços que porten alcohol. L'Estat hauria d'utilitzar el sistema fiscal i l'educació pública per promoure les formes menys nocives de col·locar-se. Al mercat legal ja hi ha l'equivalent en maria del cigarret elec-

L'Estat hauria d'utilitzar el sistema fiscal i l'educació pública per promoure les formes menys nocives de col·locar-se.

trònic, cosa que redueix el dany provocat pel fum als pulmons.

Als EUA la prohibició a nivell federal del cànnabis significa que la tasca de la redacció de les primeres normatives ha servit per sobrecarregar de feina els funcionaris d'alguns estats petits. Avaluane la potència, establir-ne els límits per a una conducció segura i resoldre cent maldecaps més no resulta més fàcil si les agències federals que normalment els aconsellarien (com per exemple l'Agència d'Aliments i Medicaments, l'agència reguladora de productes mèdics més avançada del món) seuen amb els braços plegats. I l'absència de restriccions federals respecte a la publicitat de la maria vol dir que la droga pot ser promocionada més àmpliament que el tabac, per companyies que s'acullen a la Primera Esmena. La política d'espera del Govern federal sona prudent; però, de fet, és irresponsable.

Sigueu prudents, però arriscats

Defensors i contraris a la legalització necessiten també adaptar-se a la nova realitat. Aquells que preferirien prohibir la droga haurien de parar de picar el ferro fred de la prohibició i iniciar campanyes per una versió de la legalització que fes el mínim mal possible (de la mateixa manera que la lliga antialcohòlica actualment pressiona per apujar els impostos a l'alcohol, abans que exigir prohibicions). Els partidaris de la legalització, mentrestant, haurien d'obrir els ulls al fet que la indústria legal de la marihuana, que fins ara només s'ha vist obligada a demostrar que es més digna que el crim organitzat, necessita ser analitzada tan minuciosament com la resta d'indústries del *pecat* que defensen el seu territori zelosament. Més valdria que, abans de posar-se un dia a atacar una nova Gran Indústria, en aquest cas de corporacions de cànnabis, d'acordar una política respecte a l'herba des del principi. ●

Traducció de Francesc Sellés